

disponere over denne Lov, at bestemme Linier, Pløner, Overslag, hvordan alt skal være. Man vil dertil sige: Ja, men vi have lagt det Baand paa den kommende Minister, at Midlerne, for saa vidt de skulle udredes ved Statslaan, kun kunne gives ifølge en særlig Lov, og der forudsættes altsaa en ny Lovforanstaltning, inden disse Ting sættes igennem. Ja, for saa vidt der dertil kræves Statslaan. Men det ærede Medlem for Odense (Scavenius) har jo fuldstændig Ret i dette, at for saa vidt man ikke anser det for fornødent at benytte Statslaan dertil, for saa vidt der i Aarenes Løb viser sig at være tilstrækkelig mange Penge i Statskassen, indeholder den Lov, der nu vedtages, fuld Bemyndigelse for den eventuelle Indenrigsminister til at disponere over Anlægget af disse Baner og at gøre det, som han synes er rigtigt og forsvarligt. Jeg tror ikke, at dette er en rigtig Praksis at komme ind paa, og lad mig føje til, at lige saa sikkert som det vil føre sine Konsekvenser med sig, naar man bryder Reglerne om Fordelingen af Statsbidrag og private Bidrag til de private Baneanlæg, lige saa sikkert vil dette samme Spørgsmaal dukke op igen, og det Præcedens, vi her vedtage, at der kan bygges for Statskassens Regning uden noget som helst til Grund liggende Overslag og Plan, ville vi atter komme til at møde i Fremtiden. Samtidig har man ogsaa forladt en anden Regel, nemlig Reglen om det Bidrag, der fra de paagældende Egnes Side skulde ydes til Statsbaneanlæg. Derom har der ogsaa gennem Aarenes Løb været forhandlet vidtløftigt, og mange Gange tidligere ere vi komne ind paa langt større Bidrag fra de paagældende Egne end de sidst gældende Love. De sidst gældende Love have fastsat dette, at man beregner 40,000 Kr. pr. Mil. Ogsaa dette forlades nu, og man nedsætter Bidraget paa ny; efter et en Gang tilbagelagt Eksempel fra Fortiden sætter man det ned til 25,000 Kr. Vi ville derved paa ny ved Forhandlinger om Baner komme ind paa, om Størrelsen af Bidraget skal være 25,000 eller 40,000 Kr., og hvilke Egne der skal give det ene og hvilke det andet. Ogsaa derved tror jeg, at man vil komme til at bryde med den Praksis, vi burde have holdt paa. Endvidere havde vi i alt Fald gjort Tilløb til at faa fastslaaet en Regel med Hensyn til vore Købstæder, nemlig at Ekspropriationsudgifterne ved Udvidelse af Statsbaneanlæg skulde deles mellem Staten og Kommunerne, saaledes at Kommunerne bidroge

Halvdelen. Dette var, saa vidt jeg erindrer, den Regel, der blev fulgt over for Aalborg, og jeg tror, det var hensigtsmæssigt, om vi ogsaa der havde noget fast at holde os til. Nu vel, De se, at denne Lov, som vedtages her i Dag, indeholder en Række forskellige Løsninger af dette Spørgsmaal, saa at al mulig Regel er hævet; der en Regel for Aarhus, en for Esbjerg, der er en tredje for Korsør, saa at vi ere uden for alle hidtil gældende Synspunkter. Ogsaa dette vil sikkerlig blive en Anstødssten for Fremtiden, og jeg ser ikke rettere, end at det Resultat, som her er naaet, er fremkommet derved, at de i Fællesudvalget, der vare interesserede i at lette Købstædernes Bidrag, ere komne overens med dem, der vare interesserede i at lette Landkommunernes Bidrag, og saa ere de enedes paa denne Maade ved at lade Staten betale. Ja, det kan naturligvis være den nemmeste og letteste Maade at komme fra det paa ved at lade Staten betale, men til syvende og sidst tror jeg ogsaa, vi ad denne Vej ville komme til at indhøste Erfaringer, som ville vise, at det ikke var den rette økonomiske Politik at drive over for Jærnbanner. Der er naturligvis intet Spørgsmaal om, at Staten sagtens kan tilvejebringe disse 20 Mill. Kr., som rimeligvis er det, det drejer sig om, ved Hjælp af Laan, og det vil i Øjeblikket ikke komme til at svie saa særdeles haardt, saa længe Renterne ikke skulle betales. Men der er næppe Tvivl om, at intet af de Anlæg, der her er Spørgsmaal om at udføre — jeg tør ikke en Gang undtage Gedser—Warne-münde fra den samme Regel — vil kunne forrente sin Anlægskapital, og der vil vel endogsaa være dem, der ikke en Gang kunne dække deres Driftsudgifter. Det vil derfor ikke være for pessimistisk, naar man gaar ud fra, at disse Foranstaltninger, naar de ere helt gennemførte, ville forudsætte en Aarsudgift for Statskassen af henimod 1 Mill. Kr. De ville altsaa se, at det vil komme til at skære et ret godt Hul ind i vore fremtidige finansielle Balanceregninger, og det vil utvivlsomt ogsaa komme til at veje i Vægtskaalen, naar der bliver Spørgsmaal om Gennemførelsen af de Skattereformer, som ganske vist i Øjeblikket ere begrænsede, men som dog sikkerlig paa ny ville dukke op. Ogsaa i den Henseende har jeg derfor adskillige Betænkeligheder ved de foreslaaede Foranstaltninger. Jeg tror, man har været for villig til nu at lade Statskassen betale saa rundelig som muligt, og jeg tror, at